

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM Monošter, 27. julija 2017 - Leto XXVII, št. 30

Jezikovne počitnice porabskih učencev na slovenski obali

Trije veseli dnevi v Sakalovcih
stran 3

»Što vódrži, té de zmago«
stran 5

Mi ga poslušamo, če je vrauče ali nej
stran 8

Mlajši so mlajši

Mlajši so mlajši, so meli šegau povedati starejši, če s(m)o kaj takšno napravili, ka bi (po njinom) nej smeli. Ali če povejm po pravici, če smo lagvi bili...

Mlajši so mlajši, pravijo gnešnji stariške, če so njini otroci lagvi. Ovak lagvi kak smo mi bili.

Gnauksvejta smo mi tō trno čakali počitnice (szünidő), dapa nej zatok, ka bi nas pelali v kakšne tabore, kolonije ali na jezikovne počitnice. Kaj takšnoga v našem časi nej bilau ali samo trno rejdko so meli tau srečo, ka so kakšen keden leko bili nin pri vodej, na mairdji ali pri Balatoni. Mi smo zadovolni bili, če smo leko lejtali po vesi, malo po ogardaj, po gauškaj, si nogé namakali ali se kaupali v potauki... Špilali smo se z babami, sterim smo stauce ali posteale spleli iz šaša ali druge trave, bönkiše (jogije) napravili iz bodašov. Podje so brsali labdo ali se špilali Indijance... Dapa ka je trno važno, dosta smo bili vanej na friškom lufti, v naravi (természetben), stariške pa stari stariške so nas mogli iskati, gda je trbelo obed ali večerdjo gesti. Dapa iskati so nas mogli te tō, gda je trbelo kaj delati. V tistom časi je ešče normalno bilau, ka smo pomagali pri pavarški delaj. Zazranka rano so nas zbidili, ka je trbelo krave gnati na pašo, gda smo je kauli osme pau devete domau prignali, smo »vujšli« se špilati. Gda smo senau sišili, smo morali obračat, grablat, naklajat titi, gda smo žetvo delali, smo pauvrace sūkali ali vezali, snopke vkūpnosili. Pa našo delo je bilau večer mlejko nesti v zbiralnico. Gda so vekša dela bila, smo si težko najšli čas za špilati ali za knjige šteti. Mi smo tistoga ipa ešče radi šteli, zatok smo se vsigdar skrivali s kakšnimi knjigami. Kakkoli so nas starejši prosili, gda so si oni zdenili med delom, naj mi tō počivamo, kumik smo čakali, ka se s knjigami skrijemo v senci pa leko štemo. Gnešnje mlajše težko spraviš vō iz iže, ka bi se kaj špilali vneje, labdo brsali ali se samo kaj »zbrcavali« na zraki. Njin je prej vrauče, ka sunce trno sije, oni prej švicajo...

Eške bole težko nji kraj spraviš od računalnika. Če je našo prvo dejanje bilau vsakši zranek, ka smo poglednili vō na okno, kakšno je vrejmen, če mo se leko venej špilali, je njino prvo dejanje, ka vklopijo računalnik pa poglednejo na njem, kakšno de vrejmen. Ali samo ziščejo kakšno računalniško igro...

Če je nam nigdar nej dugi čas bijo, gnešnji otroci ne vejo ka bi začnili s sebov brez računalnika pa telefona.

Če smo se mi skrivali s knjigami, oni se skrivajo s čednimi telefoni, na steraj se bole samo špilajo. Ka morajo prešteti knjige, stere so jim vōdali v šauli, njim trbej zapovedati. Če bi mi šteli cejli den, če bi nas njali, oni en den preštejo samo telko strani, kelko njim stariške zapovejo. Pa eške dobro če njim zapovejo, če njim raj ne poiškejo film, steroga so napravili iz tistoga romana, ka majo za obvezno branje (kötelező olvasmány).

Če smo mi cejli den gučali pa lampe opirali, gnešnji mlajši znajo cejli den tijo biti pa gledati v računalnik, telefon ali televizijo. Mi smo živali v naravnem, realnom svejti, uni več ali mneje živijo v svojom, virtualnom svejti. Ka bi med tema dvōma dejte najšlo ravnotežje (egyensúly) je odgovornost odrasli lidi, najbolje starišov.

Marijana Sukič

Jezikovne počitnice porabski

Letošnje tradicionalne jezikovne počitnice porabskih učencev v Fiesi so uspešno za nami. Potekale so od 8. do 15. julija, udeležilo se jih je 32 mladih, največ z obeh dvojezičnih osnovnih šol; pridružili so se jim tudi učenci in dijaki monoštrske gimnazije, pet učiteljev spremljevalcev ter učenci in učiteljici spremljevalki partnerske osnovne šole iz Kuzme. Tudi tokrat je počitnice financiralo slovensko Ministrstvo za šolstvo, za celotno organizacijo, vsebino in izvedbo programa pa je ponovno poskrbela pe-

Mačkovcih in zatem še na Tišini, od koder smo po dobrih petih urah varno prispeli v Fieso. Tam nas je, tako kot vsako leto, v ČŠOD (Center šolskih in občolskih dejavnosti) Breženka pričakal vodja doma Rado Gregorič; sledila je namestitev po sobah, kosilo, seznanitev s programom enotedenskih jezikovnih počitnic in prosto popoldne za oddih ali sprehod do Pirana. Vsakodnevni urnik se je začel po zajtrku, z dopoldanskim plavanjem in igrami v morju. Plavalna učiteljica bila tudi tokrat Dunja in

nalog, povezanih s filmom – je vodil učitelj asistent Nino,

Popoldanske jez...

Igralci jezikovne delavnice

dagoška svetovalka Valerija Perger, za kar se ji iskreno zahvaljujemo.

V soboto, 8. julija, je velik

Robi, vendar letos med učenci ni bilo neplavalcev, tako da plavalnega tečaja ni bilo treba izvajati. Po kosilu in

Nino (učitelj asistent) in Jasminka Krpič (ravnateljica OŠ Kuzma)

udoben avtobus Avtobusnih prevozov Vučko z Gornje Bistrice pobral učence in njihove spremljevalce najprej na Gornjem Seniku, v Monostru, Števanovcih in

počitku so potekale različne delavnice, ki smo jih vodili učitelji spremljevalci in vodja doma. Filmsko delavnico – ogled slovenskega filma, pogovor, reševanje različnih

glasbeno delavnico učiteljica Marija, orientacijski pohod z različnimi nalogami in zadolžitvami učencev je izvedel vodja doma Rado, jezikovne delavnice pa učiteljica asistentka Metka. Dan smo

Orientacijski pohod - Ninova zma...

končali z likovno, gledališko in športno delavnico. Vodili so jih vsi učitelji spremljevalci: Zoltan in Nino sta bila zadolžena za šport, kuzemski spremljevalki, ravnateljica Jasminka in učiteljica Tea sta skrbeli za delo v likovni delavnici, učiteljici Metka in Irena pa za gledališko delavnico. Posebej moram pohvaliti učence iz Kuzme, ker so bili res izvrstni, saj so se že prvi dan brez težav vključili v vse dejavnosti; in ker smo

h učencev na slovenski obali

tokrat na delavnicah oblikovali štiri skupine, so se fantje

nitosti s pomočjo Power Pointa, dve najboljši plesni tudi za delo v skupinah. Žal pa čudežne formule za malo

kovne delavnice

in deklica Maja z omenjene šole enakomerno porazdelili po skupinah in seveda z veliko dobre volje, mladostne razposajenosti in tekmovalnega duha pomagali porabskim učencem pri premago-

vanju največje ovire – žal je to znanje slovenskega jezika. Vsak dan smo si pred spanjem privoščili še obvezen sprehod do Pirana, spili kakšno pijačo na Punt, se osvežili s sladoledom na Tartinijevem trgu ali se

okrepčali s kebabom ali pico. V sredo popoldne nas je zdaj že dobro znana ladjica Solinarka odpeljala iz Pirana v Koper in nazaj. Tudi v Kopru smo bili razdeljeni po skupinah. Vsaka je imela svojo nalogo, povezano s koprskimi znamenitostmi.

Dan pred odhodom domov, v petek zvečer, smo imeli zaključno prireditev. Na njej smo predstavili vse najboljše izdelke (morske risbe in zgodbe), koprške zname-

koreografiji in izvedli kratko gledališko predstavo.

V soboto dopoldne smo se še zadnjič odpravili kopat, po kosilu pa krenili proti domu.

več motivacije za učenje slovenskega jezika med porabskimi učenci ni. In ker so pred nami dolge počitnice, brez učenja slovenščine in

z ladjo Solinarko smo se peljali v Koper

Naša plaža, v ozadju dom Breženka

Del ekipe spremljevalcev: Valerija, Irena in Zoltan

Ponovno smo dokazali, da lahko z dobro organizacijo in primernim izborom tem kljub počitniškemu vzdušju učence motiviramo za samostojno delo, prav tako

kakršne koli slovenske komunikacije, nas učitelje septembra spet čaka žalostni del križevega pota ...

Metka Perger, učiteljica asistentka

Trije veseli dnevi v Sakalovcih

Prejšnji konec tedna sta lokalna in slovenska samouprava iz Sakalovcev vabili občane pa seveda tudi prebivalce sosednjih vasi na prireditve vaških dnevo. Program se je začel v petek popoldne, ko so si najmlajši lahko ogledali pravljico, v soboto pa je bil za odrasle na sporedu koncert kitarških skladb. Moški pa so se najbolj veselili nastopa trebušnih plesalk. V nedeljo dopoldne, po sveti maši, sta županja Sakalovcev Valerija Rogan

Županja Valerija Rogan in župan Iztok Fartek po podpisu sporazuma

in župan Občine Šalovci Iztok Fartek podpisala Sporazum o pobratenju in sodelovanju med občinama. Kot je povedala sakalovska županja, bo na podlagi uspešnega natečaja že doslej uspešno sodelovanje med Sakalovci in Šalovci še razširjeno. S pomočjo podpore Sklada Gábor Bethlen bodo

Balint in frklje

izvedli tri skupne prireditve v Porabju in Prekmurju. Sodelovanje bo pripomoglo k ohranitvi madžarske identitete občanov madžarskega rodu v šalovski občini (Domanjševci) in slovenske identitete Sakalovčanov oziroma k tesnejšemu sodelovanju med Slovenijo in Madžarsko.

Medtem ko so se na odru zvrstile kulturne skupine – med njimi Folklorna skupina upokojenk ZSM in pevska skupina Spominčice iz Sombotela –, so se zabavali tudi otroci, saj so jih čakali napihljiva igrala, poslikava obraza in seveda sladoled. Velik aplavz so poželi otroci plesnega kluba PresiDance iz Monoštra, še večjega pa domači otroci in najstniki, ki so plesali zumbo. Njihova skupina se imenuje Balint in frklje.

Na vaškem dnevu je županja tudi čestitala učencem in dijakom, ki so šolsko leto končali s prav dobrim ali odličnim uspehom. 11 učencev in dijakov je prejelo bone, ki jih lahko vnovčijo v papirnici. Organizatorji so vaščane tudi pogostili, hrano so pripravile delavke občinske kuhinje, županja Valerija Rogan pa se jim je zahvalila z darilom.

Vaški dnevi so se končali s koncertom ansambla Apostol, ki je igral zimzelene melodije.

L. R. Horváth

PREKMURJE

Murska Sobota

16. julijuša 1348 leta je v listini prvo paut bilou napisano ime Muraszombatha. Občina Murska Sobota si je pred 22 leti té den voodabrala za svoj svetek. Tudi letos je varaška občina pripravila več dogodkov, najbolje pa se mi je povidlo, ka so postavili sedem kipov oziroma skulptur znanih slovenskih umetnikov. Delo Toneta Demšara, stero nosi ime Organska rast, stogi v preddverji Gledališča Park, vsa druga, sterih avtorji so Slavko Tihec, Luj Vodopivec, Peter Černe, Dušan Tršar, Janeza Boljka in Janeza Lenassi, pa zvüna na vilici.

Té skulpture so pauleg ške dvej drugih (avtorici sta Mojca Smerdu in Dragica Čadež) stale na dvorišči fabrike Mura. Po tistom, ka je ta dojzavertivala, so tudi umetnine iz Murinoga parka, slovenske skulpture šle v prodajo. Na žalost je bilou delo Čadežove z imenon Pes prodano prva, kak se je soboška občina odlaučila, ka ob pomauči slovenskoga ministrstva za kulturo, küpi ta umetniška dela. Deset slik pomurskih akademskih slikarov Nikolaja Beera, Zdenka Huzjana, Sandija Červeka, Franca Mesariča, Marjana Gumilarja in Štefana Hauka, pa koroškoga umetnika Jožeta Tisnikarja, so že neka cajta tau stalne zbirke v soboški galeriji. Skulpture so bile skvardjene, zatau so jih v preminauči mesecaj restavrejrati. Stokovna komisija je taprednjin v občini predlagala, naj jih postavijo na travo pauleg stanovanjskih blokov v Ulici Štefana Kovača. In tak se je zdaj tudi zgaulilo. Malo pred svetkon so na zidino pošte namestili ške železno instalacijo Gorička pokrajina iz leta 1963. Tau delo prekmurskoga akademskoga slikara Ladislava Danča je Murski Soboti podarila vdova pokojnoga umetnika Frančiška Žajdela Danč.

Silva Eöry

OTROSKA KULINARICNA DELAVNICA NA SLOVENSKI VZORČNI KMETIJI NA GORNJEM SENIKU

Ponedeljek, 17. julij, je bil za otroke iz gornjeseniškega vrtca prav poseben dan. Na povabilo Razvojne agencije Slovenska krajina oziroma gospe Andreje Kovač smo obiskali slovensko vzorčno kmetijo na Gornjem Seniku, kjer so potekale

nila. Zatem smo se lotili priprave jabolčne in skutine pite. Pridne otroške roke so takoj priskočile na pomoč in začele mesiti testo. Zanj smo potrebovali naslednje sestavine: moko, kislo smetano, mleti sladkor, ščepec soli, jajce in margarino. Se-

žene in krušne moke, ki mu je dodala tako imenovani kvasni nastavek (naravni kvas iz testa), in drugo testo iz ržene moke, temu je dodala še navaden kvas. Med vzhajanjem testa smo pripravili različne vrste testa za kekse. Izdelali smo listnato testo, ki smo mu dodali margarino. Iz

testa za kruh pa so otroci izdelali motiv, ki jim je bil najbolj všeč, npr. srce, perec, polža, žogo, ježka, metulja ... Otroci so vsak svoj kruh okrasili še z različnimi semeni. Pri mesenju in oblikovanju testa za kruh je tako prišla do izraza domiselnost otrok. Kmalu je po prostoru za dišalo po pečenem kru-

Gornjeseniški malčki na vzorčni kmetiji

različne kulinaricne delavnice. Vodila jih je odlična poznavalka kulinarike gospa Barbara Štern. Otroci so se nadvse veselili obiska kmetije, prav tako tudi delavnic. Z veseljem so sodelovali pri vseh dejavnostih od za-

stavine so otroci zamesili v testo in ga razdelili na dva dela, za spodnjo in zgornjo plast pite. Razvaljano testo smo položili v pekač, nanj dali naribana jabolka in skuto, zatem pa dodali še zgornjo plast testa, ki smo mu z vilico

Pri delu so pomagali tudi otroci in mamice

ttega so otroci izdelovali čokoladne zvezdice, rožice, metuljčke in srčke. Iz testa, ki smo mu dodali kokosovo moko, pa smo naredili kifeljčke in kekse

hu. Po končani delavnici nas je kmetija pogostila še z odlično mesno-krompirjevo-zelenjavno mineštro. Ta dan bo otrokom zagotovo ostal v čudovitem spominu tudi zato, ker so lahko ves čas dejavno sodelovali pri pripravi omenjenih dobrot in ob tem tudi pokušali pestro in okusno hrano. V našem vrtcu žal nimamo možnosti za izvedbo takšnih ali podobnih kulinaricnih delavnic, zato smo še posebej veseli, da smo se lahko z otroki udeležili tega zanimivega dogodka na Vzorčni kmetiji. Zato se gospe Andreji Kovač najlepše zahvaljujemo za povabilo kot tudi za prijetno pogostitev.

Zapisala: vzgojiteljica asistentka

Andreja Serdt Maučec

Fotografije:

Kristina Gyeček Nagy

Keksi in kruhki

četka do konca izdelave. Najprej nas je gospa Andreja Kovač povabila, da skupaj pripravimo sadno solato. Narezali smo različno sadje – slive, jabolka in breskve –, nato pa dodali domači jabolčni sok in ribezov sirup. Sadno solato smo takoj tudi poskusili. Bila je odlična in otrokom je dobro tek-

naredili luknjice. Ko je bila pita končana, smo jo položili v pečico, da se je lepo spekla. Po kosilu je prijetno zadišalo po pečeni piti, zato so jo otroci z veseljem okušali. Vsem se je zdela zelo okusna. Sledile so še delavnice z gospo Barbaro. Najprej je zamesila dve vrsti testa za kruh – testo iz polr-

s pomočjo aparata za izdelavo keksov. Iz testa z dodano sivko smo oblikovali kroglice. Tako so nastali posebni piškoti z okusom po sivki. Ko je bilo testo za kruh nared, smo ga začeli oblikovati. Vsak otrok je naredil hlebeček kruha in nanj narisal svoj znak, ki ga ima v vrtcu. Iz drugega

Simon Balažic – direktor soboške Televizije AS in naravovarstvenik

»ŠTO VÖDRŽI, TÉ DE ZMAGO«

Simona Balažica, direktora soboške Televizije AS, v Porabji že dosta lidi pozna, vej pa v zadnji lejtaj trno dobro sodelüvlejo z monoštrsko televizijo. Zanimivo pa je, ka je s Porabjom prvo paut prišo v stik kak naravovarstvenik (természetvédő).

»Tau je bilou tak, ka so 2006 madžarski naravovarstveniki pozvali zelene organizacije iz Avstrije in tüdi nas iz Slovenije, ka naj pridemo in jih podpremo v boji prauti sežigalnici smetkov, stero so steli napraviti v Heiligenkreuzi. Mi smo se pri nas te že začnili boriti za reko Müro, ka je ne bi pozidali. In tak smo se priključili toj trideželni iniciativi. Če se dobro spaumnim, je biu prvi protest pred monoštrskim panaufom. Dobro je bilou, ka smo bili s trej rosagov. Tau je redkost, ka bi tak z več rosagov naravovarstveniki vküper prišli, pauleg toga pa je tau bilou rejsan vse dobro organizirano,« pove Simon

Simon Balažic je prvi dve leti svojoga žitka preživo ob mardji, v Kopri, samo pravi, ka se od tam nika ne spaumnim: »Moj materni gezik je prleščina, po nacionalnosti pa sam Prekmurec. Mati je z Grlave, oča pa z Dokležovja, tak ka sta

Simon Balažic

oba na enom kraji reke Müre doma. Gda smo s Primorske prišli, smo prva živeli v Apaški dolini, po tiston sam kak

ka me te, če mo uspešen na projektaj, zaposli. In tak je te tüdi bilou.« Vküper z monoštrsko televizijo in drugimi partneri z obeh strani granice so pod strejo spravili medijski projekt Mura Raba TV, ena in dva. V nauvoj finančni per-

se leko vozimo, leko vozimo tüdi turiste, samo te moraš meti eno organizacijo, nekše društvo, ka je za tau delo registrerano. Tüdi čonaklini morajo biti registrerani, pa tisti, ka jih vozijo morajo meti licence. Naše društvo ma štiri rafte, dva maliva in dva velkiva, tak ka nagnauk leko pelamo štirideset lidi. Mi tau delamo tüdi za tau, ka če škemo, ka Müra ostane takša kak je gnesden, lüstvi moramo pokazati, kak je narava lejpa. Tej spusti po reki so tüdi ena prilika, ka lidge neka doživijo in ka jih okoljsko osvestiš, ka jim povejš, kak je fejst fontoško tau, v kakšnom lejpom okolji živemo in ške mo živeti ške naprej. « Za reko Müro je navdušo tüdi svojo držino, partnerko Marino in štiritletno hčerko Anjo, stera je letos bila prvo paut na čonaklini in se je nika nej bojala, ške veslati je stela sama.

»Živimo v Püconcaj, zatau ka je Marina iz té občine. Kúpili smo si ram, zdaj tam živemo, če pa v žitki pride do kakšne

spektivi bi radi daubili evropske peneze z nauvin projektom, Mura-Raba Tour, s sterim škejo promovirati turizem na obeh stranaj granice: »Komaj ške na gesen mo znali, če mo uspešni. Vüpati moremo, ka

Na Müri s čonaklinom

Naravovarstveniki iz trej rosagov v boji prauti sežigalnici

Balažic in se ške rad spaumnim, kak so prejk granice špilali odbojko, tak ka so z pikastoga drauata napravili mrežo, »bili pa smo ške v Eisenstadti, se pravi Železnem, gé so nas te, gda smo prejk dali peticijo gradiščanskomi deželnomi glavari, skor policaji v vauzo zaprli. Bui sam tüdi pauleg, gda smo v Heiligenkreuzi pri firmi Begas, stera je sežigalnicoi stela delati, protesterali. Tam bi se skor zbili. Bilou je zanimivo. Včasi sam san prišo iz Slovenije, včasi nas je bilou več. In ob tej prilikaj sam navezo tüdi stike s Porabskimi Slovenci.«

srednješolec živo na Grlavi, te v Soboti, zdaj pa živem v Püconcaj. «

Naš sogovornik je študero gradbeništvo v Maribori in že te je biu povezani z reko Müro, vej pa je tüdi diplomero na tau temo: »Tau se je zgaulo 2003 leta. Za diplomo sam daubo tüdi nagrado, peneze, od štajerske deželne vlade iz Avstrije. Te mi je tau tak fajnbilou in sam volau daubo, ka bi delo na projektaj. Prvo sam neka za občino Böltinci delo, te za Krajinski park Goricko, po tiston pa sam prišo na Televizijo AS, gé mi je direktor Anton Weingerl pravo,

ga dobimo. Smo pa v zadnji mesecaj sodelovali s porabskimi dijaki iz monoštrske gimnazije v projekti, stero ga je poudpro Evropski parlament. Tau je projekt Pet prijateljev na razpotju evropskega parlamenta. «

Kak smo že pravli, je Simon Balažic fejst povezani z reko Müro. In tau nej samo kak naravovarstvenik, steri se bori za tau, ka se na reki ne bi napravile hidroelektrarne. On se po Müri rad vozi tüdi s čonaklinom, z raftom: »Po Müri

spremembe, ne vemo, kama nas paut ške leko zanese. Ge nemam problemov s tem, ka se trbej seliti. Zdaj me lidge poznajo vseposedi, gé sam živo do zdaj. Tüdi gda smo lüstvi predstavljali tau, zakoj ne bi bilo dobro, ka bi na Müri zrasle hidroelektrarne, je bilou dobro, ka so me lidge poznali in so mi te leko telko bole zavüpati,« ške pove človek, stero ga moto je: »Što vödrži, té de zmago! (győzni fog)«

Silva Eöry
Kejpi: Silva Eöry
in osební arhiv

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Nevarne poti, nevarni oviniki v Železni županiji

Istina, ka je nej vseedno, če smo pejški ali se pelamo z biciklinom ali z avtonom, dapa tau je gvušno, ka za vse te udeležence prometa se najdejo nevarne poti. V Železni županiji je v juliju v prometni nesrečaj eden človek mrau, šest se je hūdo poškodovalo, šestnajset pa lažej. Petdesetdvakrat je bila taša prometna nesreča, gde se je nikoma nikanej zgaulo, samo avto, biciklin ali motorbiciklin se je poškodovau. 7. julij je bijo tisti den, gda se je največ nesreč zgaulo. V Somboteli so zavozili pa je zavolo toga mrau eden kolesar, v županiji so zvün tauga bile še tri hūde nesreče pa edna lažja. Če tau gledamo, ka te nesreče gde so se zgaulile, ne moremo povedati, ka bi tü ali tam bola nevarne poti bile, nesreče so bile po glavni cestaj, po mali vaški potaj, dapa bila je še na mezevaj tö. V somboteli so najbola navarne poti štiripasovnice, tau je Thököljjeva pa glavna paut št. 87.

Če divjačino gledamo te je nevarnost leko povejmo zvüna vasi pa varašov. Gde koli se ma zgoditi, ka se na pauti srečamo z njimi, še tam tö, gde tabla nas ranč ne opozarja na tau. Če gledamo severni del Železne županije, te je največ nesreč v okolici Kőszega, Cseprega pa Büka bilau, pa na glavni poštij št. 87. V južnom tali županije je največ nesreč na pauti iz Ivanca v Csákánydoroszló. Zato, ka je na toj pauti sploj dosta ovinkov (kanyar) pa zavolo tauga, ka pela prejk goščé, gde je sparno pa se škali. Na toj cesti (pa v Železni županiji tö) se je največ nesreč zavolo tauga zgaulo, ka so preveč brž pelali, zavolo tauga de policija na taum tali večkrat kontrolo mejla, de merila hitrost.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Spomenik vsem žrtvam vojn

Na Kongresnem trgu v Ljubljani so slovesno odkrili spomenik vsem žrtvam vojn in z vojnami povezanim žrtvam. Zbrane je nagovoril predsednik republike Borut Pahor, državnemu delu prireditve s kratkim kulturnim programom pa je sledila molitev za žrtve. Vodil jo je ljubljanski nadškof metropolit Stanislav Zore. »Slovenski narod se je z ustanovitvijo lastne države vzpostavil kot nacija. Z odkritjem osrednjega državnega spomenika vsem žrtvam vojn in z vojnami povezanim žrtvam se zdaj vzpostavlja kot zrela nacija,« je dejal Pahor, ki meni, da smo vse žrtve s tem spomenikom simbolno poklicali k zadoščenju, pokoju in spokoju na skupnem mestu. Spomenik je, kot je dejal, postavljen v spomin na vse padle žrtve vojn, ki so prizadele slovenski narod, in z vojnami povezanih dogodkov, in sicer na žrtve prve svetovne vojne, borce za severno mejo in koroške borce, borke in borce uporniškega TIGR-a, padle borke in borce narodnoosvobodilnega boja, žrtve revolucionarnega in protirevolucionarnega nasilja, žrtve zunajsodnih usmritev in krivičnih obsodb ter žrtve vojne za obrambo samostojnosti Republike Slovenije v letu 1991. Postavitev spomenika je določila novela zakona o vojnih grobiščih leta 2009. Na spomeniku je zapisana prva kitica pesmi Otona Župančiča, posvečene narodnim herojem, ki jo je pesnik v rokopisu iz leta 1949 zapisal v obliki: »Domovina je ena/ nam vsem dodeljena,/ in eno življenje,/ in ena smrt.«

Ob začetku slovesnosti je državna delegacija k spomeniku položila venec. Predsednika Pahorja so pri tem spremljali predsednik Državnega zbora Milan Brglez, premier Miro Cerar, predsednik Državnega sveta Mitja Bervar ter načelnik generalštaba Slovenske vojske Andrej Osterman in generalni direktor

KDOR IMA CVETLICE RAD/STO MA RAUŽE RAD...

POLETNI ŠOPEK, KI PRENESE VROČINO

V času, ko vročina neusmiljeno pripeka in ko sveže cvetje v nekaj dneh izgubi svojo lepoto, zlasti na prostem, je najbolje podariti šopek cvetja iz rož, ki imajo dolgo okrasno vrednost.

Pravimo jim suhe rože ali eternele, nekateri jih imenujejo tudi večne rože, ki so v tem času najlepše. Rastline, ki so bile posejane dovolj zgodaj v zaprt prostor, so že godne za pobiranje ali sušenje za poznejše, zimske dni. Vseh rož ne trgamo istočasno, pa tudi ne na enaki razvojni stopnji. Gojene suhe rože, kot sta sadrenka in krilata mrežica (Statica tatarica in sinuata), trgamo ob polnem cvetenju, da obdržijo prvotno barvo. Pri bodoglavcu pa je čas izredno dragocen, kajti okrogle koške moramo porezati, ko se cvetovi komaj odprejo oziroma pokažejo barvo, če hočemo, da bo njihova barva obstojna.

VRSTE SUHIH ROŽ

SADRENKA ali **PAJČOLANKA** (buglyos fátylvirág) spada med najbolj hvaležne suhe rože, le presajanja ali premeščanja ne prenese. Je rahla kot poletni veter in nezahtevna. Njena okrasna vrednost je neomejena. Na gredi je velik okras, lepo diši, tudi čebele jo imajo rade zaradi medenega vonja. Kot cvetlica je zelo hvaležna. Za razkošen šopek zadostuje le nekaj vejic.

RUMENI RMAN (sárga cikafark) je rastlina sonca in zelo dobro uspeva na suhih rastiščih. Pri sušenju obdrži svežo rumeno barvo in šopek obogati. Nabiramo ga, ko je v polnem cvetenju, pred sušenjem pa dele listov odstranimo.

KROGLASTI BODOGLAVEC (kék szamárkenyér) je prefinjena rastlina z okroglimi

koški, ki zacvetijo v jekleno modri barvi. Spada med osate, zato ga trgamo z ro-kavicami. Ko ga enkrat imamo na vrtu, se ga ne rešimo zlahka. V mešanih šopkih je zelo dekorativen.

venček za vhodna vrata, steno ali mizo

ČRNIKA (kerti katicavirág), nekateri ji pravijo **DEVICA V ZELENJU**, je zelo uporabna rastlina tudi za poletne gredice. Poznamo jo v več barvnih različicah, najpogostejša je v sinjemodri barvi. To so

Bidermajerski šopek je primeren tudi za poroko in je trajni spomin.

semenske glavice, napihnjene v bele mehurčke s tankimi tipalkami.

KRILATA MREŽICA (sóvirág) ali **STATICA TATARICA** je med najbolj priljubljenimi suhimi rožami. Ime izvira iz njene rasti, saj je mrežasta. Je trajnica, ki ne mara presajanja.

KOMBINACIJE S SUHIMI ROŽAMI

Čeprav nekatere rastline nimajo statusa suhih rož, je kombinacij za šopke neomejeno. Nekateri rastline so posebno primerne za spletnje suhih venčkov. Tak je

ostrožnik (sarkantyúfű), ki s svojimi barvitimi koški dolgo obdrži barvo in strukturo. Hortenzije različnih barv se dolgo obdržijo na suhem, le v pravem trenutku jih moramo porezati. Cvetovi

ČAS NABIRANJA IN SUŠENJA ROŽ

Za sušenje nikoli ne nabiramo mokrih rastlin, ker bi v šopek zagotovo prinesle plesen. Najboljši čas za nabiranje je suho, sončno vreme. Rastlinam odstranimo liste. S tem dosežemo, da pridejo cvetovi do izraza. Nekateri rastline lahko kar odtrgamo, na primer srebrenko ali črniko, pri nekaterih pa moramo uporabljati škarje ali nož, ker imajo šibka stebila. Najboljši prostor za sušenje je zračno in temno podstrešje, kamor ne posijejo sončni žarki. Rastline za sušenje povežemo v manjše šopke; ti ne smejo biti predebeli, ker stebila sicer lahko zginejo, namesto da bi se posušila. Pri nekaterih rastlinah moramo odstraniti tudi liste okrog cvetov, da cvetje pride do izraza. Zvezane šopke obesimo s cvetovi navzdol, da so stebelca ravna. Če obesimo več šopkov, se ne smejo dotikati. Čas sušenja je odvisen od debeline stebila, vendar traja največ dva do tri tedne. Nekateri trave pa lahko posušimo kar v vazi brez vode. Prav tako so nekatere suhe cvetlice posebno primerne za spletnje venčkov, kit in za suhe šopke.

NAMIG

Da bo v vašem stanovanju čutili poletno razkošje tudi pozimi, ko na vrtovih ni cvetja, si priskrbite sadike trajnic, kot so rumeni rman, krilata mrežica, pajčolanka, volčje jabolko in bodoglavac. Ne pozabite pa na navadno migalico (rezgőfű) ali SOLZICE – so trajnica z ljubkimi drobnimi, solzam podobnimi klaski, ki rastejo šopasto.

Besedilo in fotografije:
Olga Varga

Praznik Mestne občine Murska Sobota

OB USPEŠNEM GOSPODARSTVU JE USPEŠNA TUDI KULTURA

Mestna občina Murska Sobota praznuje 16. julija. Pri datumu se oslanjajo na podatka, da je bila Murska Sobota prvič omenjena z imenom *Murazombatha* 16. julija 1348, kot mesto s sedanjim imenom pa leta

in grafikov (izdali so tudi grafično mapo, združeno s poezijo, večino likovnih del pa ima soboška Galerija v stalni zbirki). Na zelenicah med proizvodnimi halami so nekoč – da bi popestrili prostor – postavili dela

Skupina (v njej sta tudi župan MO dr. Aleksander Jevšek in umetnostni zgodovinar dr. Janez Balažič, ki je vodil izbiro prostora in postavitev skulptur), ki je spremljala odprtje razstave ob delu Skladi XXI. Dušana Tršarja.

1366. Gre za odločitev v novem obdobju, ker je imela nekdanja »velika« soboška občina svoj praznik, izhajajoč iz dogodka med narodnoosvobodilno vojno, 17. oktobra. Ta datum še vedno zaznamuje s priložnostno slovesnostjo, vendar ne kot občinski praznik.

Letošnje praznovanje je bilo, rečeno nekoliko poenostavljeno, v znamenju kulture, čeprav je bil govornik na slavnostni seji Robert Grah, direktor Pomurske gospodarske zbornice v Murski Soboti.

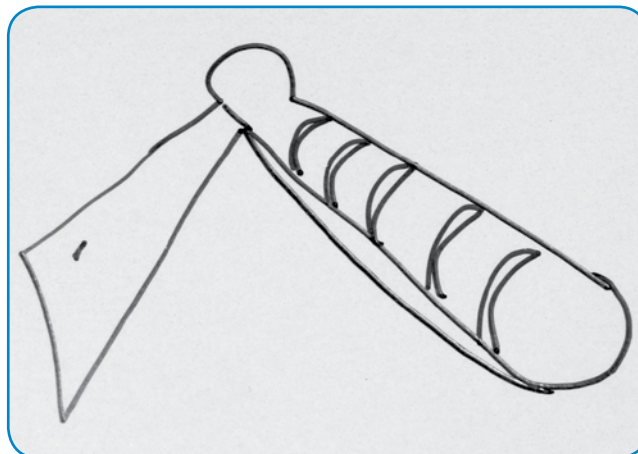
Začetek slavnostnega dne je pripadel kulturi, in sicer likovni umetnosti. Nekdanja največja tekstilna tovarna v Sloveniji, Mura, je zgledno skrbela tudi za kulturo. Ne le pisarniški, tudi drugi Murini prostori so bili opremljeni s slikami priznanih, predvsem pomurskih akademskih slikarjev

najuglednejših slovenskih kiparjev, kar je v osemdesetih letih prejšnjega stoletja umetnostni zgodovinar dr. Stane Bernik poimenoval *Murin park skulptur*. Zdaj je večina teh skulptur, tako je odločila strokovna komisija, postavljenih oziroma umeščenih na zelene površine v Ulici Štefana Kovača. To so dela Slavka Tihca (*Temni semafor/Veliki črni semafor*), Luja Vodopivca (*Veliki ženski torzo*), Janeza Boljke (*Bik*), Janeza Lenasija (*Prostorska kompozicija*), Petra Černeta (*Figura XIII.*) in Dušana Tršarja (*Skladi XXI., na fotografiji*); za instalacijo Mojce Smerdu (*V imenu rože*) se še niso odločili, kje bo postavljena, medtem ko je *Organska rast* Toneta Demšarja v predprostoru Gledališke dvorane. Hkrati s to umestitvijo so na novo (na Pošto) namestili železno instalacijo *Gorička po-*

V künji inda in gnes (29)

Žlica, vilca, naužic – žlica, vilice, nož – kanál, villa, kés

Inda so vse z žlicov geli, z lesenov žlicov. Gesti je prausno bilau. Z edne sklejce je vsikši s svojov žlicov vödjemau žgonke, mlejšne aubrike ali kaj podobnoga. Naužce so pri stauli nej nücali. Gda

so šli na mezeve ali v lejs/gauščo, so nesli s seuv špek, lük pa krü. Tau so rezali z žepke naužicom, šteri se je cüjzaperö. Naužic ma óstrico in črné. Vilce so tö kisnau začnili nücati doma, sprvoga samo na gostüvanji. Jožef Košič v svoji knjigi *Zobrisani Sloven i Slovenka med Mürov i Rabov* (ok. 1848) piše, kak se trbej oponašati na gostüvanji. Med drügimi pravi, ka: »Roke čedno drži na stauli, z rašoškami (vilicami) si zobé ne trejbi.« Gnes že male mlajše včimo, kak trbej nücati žlico, vilco in naužic.

Marija Kozar

krajina slikarja in grafika Ladislava Danča. Mestna občina je zagotovila denar tudi za obnovo že poškodovanih skulptur in vnovično postavitev, del denarja pa je prispevalo tudi Ministrstvo za kulturo. Zasluge, da so likovna dela (slike, grafike in skulpture) ohranjena in ostala v domačem prostoru, imata Pomurski muzej in Galerija – po strokovni in organizacijski plati, po finančni pa Mestna občina Murska Sobota.

V praznovanje se je z razstavo o mestu vključil tudi Fotoklub Murska Sobota. Na panojih v Pokrajinski in študijski knjižnici so predstavljeni zanimivi detajli in tudi širši pogledi na mesto. Razstava ob prazniku me-

stne občine je posvečena tudi 20-letnici Fotokluba, v katerem je doslej sodelovalo 90 fotografov, zdaj je aktivnih 20.

S prekmurskimi ljudskimi pesmimi je slavnostno sejo popestrila *Marko banda* s cimbalistom Andijem Sobočanom, za zaključek dneva pa je na Trgu kulture dolgo v noč igrala *Bakovska godba na pihala*.

V pojasnilo naslova: slavnostni govornik Robert Grah je nanizal kar nekaj spodbudnih rezultatov v pomurskem gospodarstvu in dejal: »Ko gre dobro gospodarstvu, gre dobro vsem.«

Besedilo in foto:
Ernest Ružič

... DO MADŽARSKE

Po tridesetih letih izraelski premier spet na Madžarskem

18. julija je Madžarsko obiskal predsednik izraelske vlade Benjamin Netanjahu. Njegov obisk so politični analitiki označili kot zgodovinski, kajti po 30-ih letih je to prvi izraelski premier, ki je obiskal Madžarsko. Ob pogovorih s predsednikom madžarske vlade Viktorjem Orbánom se je srečal tudi s predsednikom države Jánosom Áderjem ter s predstavniki višegrajske četverice. Viktor Orbán je na tiskovni konferenci izpostavil, da obisk izraelskega premiera odpira novo poglavje v zgodovini stikov teh dveh držav. Madžarska je – kar se tiče antisemitizma – pristaš ničelne tolerance. Obenem je izpostavil, da je Madžarska storila greh, ko med drugo svetovno vojno ni obranila svojih državljanov judovskega porekla.

Gostujoči profesorji za
madžarsko kulturo

Vlada je prejšnji ponedeljek sprejela sklep o širitvi mreže gostujočih profesorjev, ki poučujejo na tujih univerzah, obenem pa popularizirajo madžarsko kulturo. Trenutno deluje v 26-ih državah sveta 46 gostujočih profesorjev, ki poučujejo od 2000 do 2200 študentov. V naslednjih treh letih se bo število takih profesorjev zvišalo na 70. V novem šolskem letu bodo gostujoči profesorji začeli delovati predvsem v sosednjih državah, kot so Romunija, Slovaška (Košice, Bratislava), Hrvaška (Reka) in Ukrajina (Kijev). V bolj oddaljenih državah so omembe vredni Cleveland v ZDA, Kairo v Egiptu, Carigrad v Turčiji in Tokio na Japonskem.

Ob tem ko vlada od njih pričakuje, da se ob poučevanju vključijo še v raziskovalne projekte tamkajšnjih univerz, je njihova naloga tudi širiti madžarsko kulturo. Temu je namenjen program »Gostujoči profesorji za madžarsko kulturo«, v sklopu katerega je bilo v zadnjih letih izvedenih blizu sto programov, med njimi so bili koncerti, razstave, predavanja, gledališke predstave itd. Programe financira vlada. Vsakemu gostujočemu profesorju namenja milijon in pol forintov, ki jih profesorji lahko dobijo na razpisih.

porabje.hu

Mi ga poslušamo, če je vrauče ali nej

Micka Svetec, po iži Bakina v Slovenskoj vesi žive, ovak je z Gorenjoga Senika. Njau vsi dobro poznamo, zato ka je spejvala pri varaški ljudski pevka, bila je predsednica društva porabski penzionistov, najbola pa vejn zato, ka je spejvala v Korpičovi bandi. Gda sem pri njej odo, te so ranč sobo podivali, pa sem mislo, ka tak nede časa mejla zamé. Dapa kak vsigdar, zdaj je tō nej prajla, ka nej, tak sva te napravla te kratek pogovor.

- Micka, kak si vi pomagajte v toj velkoj vročini, aj go leko vōstrpíte?

»Tau zato leko prežive, zato ka mi, ka smo na vesi gorrasli, mi smo vcujvčeni. Istina, v ti-sti lejtaj je zato nej tak vrauče bilau kak zdaj, te je nej bilau več kak 31-32 stopinj. Te smo dosta delali s senauv, dosta smo bili vanej na njivi pa smo se vcujvzeli k vročini. Avgustuša, gda je najbola vrauče bilau, te smo repo okapali, ka je nej najbaukše bilau, zato ka je repa bola taša drauvna, pa če je sūja zemla bila, te je sploy nej fajm bilau okapati. Zdaj, ka tau več nej mamo pa več ne odimo delat, zdaj se zato nutpotegnemo v senco, gda je fejt vrauče. Prvin smo tašoga reda vacalejg (ruto) gorzvezali pa v dugi rokavaj smo bili, najbola pa te, gda je žetva bila, zato ka te je slama nej tak pikala. Ge še zdaj, če koma dem pomagat okapat, v dugi rokavaj dem, zato ka te se ne spečeš tak na sonci.«

- Ka ste meli za piti, gda ste v tašoj vročini vanej delali?

»Vodau smo meli samo, pa nej v glaži, liki v vrči, gde je voda dugo hladna ostala. Zato ka vsigdar smo go v tašo mesto djali, gde je nej bilau toplo, v veliko travo ali če je paulak potok biu, te smo vrč ta nutrik postavili. Pa ovak tō, če v vrči maš vodau, te je tista dosta duže hladna kak v glaži ali v plastičnom glaži, v sterom tak nagnauk topa grata. Tej vrči

so meli dvej lūknji, na edno so napunjavali, na drugoj vūji je edna mala lūknja bila, s tistoga je pa leko pijo.«

- Najbaukše je zato te bilau, če je v vrči vino bilau, nej?

»Dobro bi bilau, samo mi telko vina smo nej meli, bola mošt. Če je biu sad, te smo mi mošt vsigdar meli telko, ka je cejlo leto vōdržo.«

- Kak tau, ka je mošt nej vōzavro?

»Mošt je tak trbelo ohraniti, aj dober baude, najprva je malo mogo zavreti, dapa nej vōzavreti, potistim so ga te prejkpistili v drugo bečko, stero so že dola zaprli.«

- Vas je doma kelko bilau?

Micka se je v muzeji trno rada pogučavala. Tak je zvedla, ka so predniki gospauda na kejpí tō z Gorenjoga Senika bili pa se piše Šulič, ranč tak kak Micka po deklíško

»Nej je bila tak velka družina, zato ka nas je šest bilau. Dvej sestre smo bile, te moja mama pa ata, pa stara mati pa stari oča.«

- Kak ste se vi po iži zvali?

»Mi smo Bakini bili pa v Bekavaraši smo bili doma, tam paulek, kak so palinko žgali. Gda sem se oženila, sprvoga sva z možaum tam bila, pa potistim smo v Slovenski vesi kúpili mesto pa sva tū zidala. Zato ka te je eške sestra doma bila pa ona pravla, ka ona

nede zidala, ona doma ostane. Tak je bilau, dapa za dvej,

Micka Svetec ali Bakina Micka

tri leta se je sestra oženila pa ona tō nej stejla tam ostati. Ona je tū sé prišla pa v sausedi zidala. Te smo ram na Gore-

je odprejta, te televizijo ne čujemo. Gda smo mi zidali, te smo mi tak bili, aj kak najbola paulek baude fabrika, aj se z biciklinom leko vozi. Te sprvoga je vse dobro bilau, samo zdaj, gda je že velki promet, zdaj nej več. Zdaj tej mladi že dobro delajo, zato ka navekše že daleč kraj od pauti zidajo, gde je vekši mir.«

- Ka je z grūntom na Gorenjom Seniki?

»Raztalali smo se s teticov, z mamino sestrov. Je grūnt, ka je v arandi, geste, ka smo tak tanjali, zato ka nejsmo mogli delati zavolo divjačine.«

- Gde ste delali, gda ste v Varas prišli?

»V židano fabriki sem delala, dapa zato tam tō nej naletja bilau. Če človek tak nazajbrodi, dostakrat sem mislila, aj bi ta fabrika v luft odišla. Dobro je tau bilau, ka sem dosta dob-

roga lūstva spoznala. Še zdaj, ka že dugo ne delam pa če se srečam z njimi, se je dobro z njimi pogučavati. Dostakrat, gda so mašini žmetno šli, te za tau vse smo mi mogli pleče držati, če je platno nej dobro bilau, ka smo tkali, če smo ranč nej mi bili kri-vi. Bilau je tak, ka se je kaj pokvarilo pa mojstri so tak nagnauk nej mogli popraviti, te je zato mašin mogo titi, ka

ovak bi nej znali, če je dobro ali nej, te je tau nam vse na nakvar šlau. Ge sem vsikdar tkala, ge sem tau z veseljem delala. Skauz sem tri patije delala, dapa najbole se mi je v noči vidlo. Gda so židano fabriko zaprli, te sem ge še pri Taljani paudrugo leto delala. Gnauk so nam prajli, če ške-mo titi v penzijo, te zdaj nas Taljan tapisti. Mi, ka nas je pet, šest bilau, smo tau včasín vzeli, zato ka smo se bojali, ka zdignejo lejta, pa te še duže

bi mogli delati. Tak sem te v penzijo odišla leta 1996. Dapa nejsem dosta bila doma, zato ka sem delo dobila v muzeju Avgusta Pavla, ka sem paulak pri penziji leko delala.«

- Dobro je bilau tam delati, gde je vsetisto bilau vōpostavleno, ka ste vi še doma vidli pa nūcali?

»Tau je meni vse spoznano bilau, ka je tam vōpostavleno, tau sem ge obiskovalcom vse leko tapravla, štero šker zakoj so nūcali, zato ka mi doma smo tau vse nūcali. Ka so bili tisti velki obliči za lejs pa velke žage, tisto sem ge doma tō vidla, zato ka je moj stari oča cimerman biu pa on s tejmi delo. Te prvin, ka so lidgé šker meli, je vse tašo domanjo bilau, ka so doma leko naredli, nej tak kak zdaj, gda se vse v bauti kúpi.«

- Vi nej samo ka ste znali, štero škir zakoj valaun je bila, liki tau ste slovenski lopau znali taprajti tō. Pa tau je tak še gnesden, kak tau leko?

»Tak ka človek slovenski guči, drugo pa tau, ka materno rejč ne sme pozabiti. Moram pohvaliti Slovensko ves, ka tū še ta srejdjna generacija fejt guči slovenski med seuv, pa nej samo te, gda je ti čuješ. Ge vejim, zato ka dosta odim tagor v ves.«

- Vi nej samo ka gučite, liki spejvali ste tō, nej?

»Spejvala sem v Korpičovi skupini, sledkar pa z varaškimi ženskami.«

- Doma tō šegau mate spejvati?

»Pa vejš ka spejvam, gda poslušam varaški radio, gda kaj tašo spejvajo, ka ge tō znam.«

- Zdaj ga leko poslušate, zato ka ranč tistoga časa ma od-dajo Radio Monošter, gda zavolo vročine tak nika ne more delati, od podneva do štrte, gda je najbola vrauče.

»Mi ga vsigdar poslušamo, če je vrauče ali nej, zato ka smo penzionisti pa čas mamo.«

Karči Holec

Vekša slobaudnost v gospodarstvu ino kulturi

Po leti 1948, gda se je Jugoslavija svadila s Sovjetskov zvezov, so socialistični rosagi več nej sodelovali s Titovov državov, vpelali so ekonomski bojkot. V Jugoslaviji so čutili nevarnost gladi pa nauve bojne, zatok so se obrnauili po pomauč na Zahod (Nyugat), šteri jim je naprejspiso gospodarske reforme. Na začetki petdeseti lejt je tak jugoslovansko gospodarstvo spoj ovaško gratalo, kak liki so planerali v prvoj petlejtiki. Politika je nej njala pravo tržno gospodarstvo (piacgazdaság), donk se je bole slobaudno odavalo, delale so banke, nej so trucali kolektivizacijo v paverstvi. Od leta 1952 so prišli dobri cajti: vsikdar več lüdi je delalo za vsikdar vekše plače. Po bautaj se je leko vse kvaliteto kúpüvalo pa je lidam nej trbólo v dugi redaj čakati kak indrik po komuništarski rosagaj.

Gda je padaštvo s Sovjetami nazajprišlo, so skoro vse jugoslovanske republike minjavale blago za blago s socialističnimi rosagi. Slovenija pa je odavala na Zahod, gde so plačüvali z dolarami. Znautra Jugoslavije je bila njena partnerica Hrvaška, drüge republike menje. Industrija je en dukši cajt rasla več kak za 10 procentov na leto, politiki so bili zadovoljni, zatok so reform nej do konca spelali.

Na začetki šestdeseti lejt so delavci dosta štrajkali, vej je pa prišla kriza. Kapitalistični svejt je truco Jugoslavijo, aj vpela reforme, ovak več ne dobi na pausado. Rejsan so tau včini, cejne, inflacija pa ceringe so se stavile, pá so začnile rasti plače. Firme so začnile nücati moderne tehnologije pa rediti večfele produktov. Istina pa, ka je zavolo nauve tehnike vsikdar več delavcov zgúbilo službo.

Slovenija je reformo bole vöponücala kak drüge ju-

goslovanske republike. Slovenske firme so se več spravale na priliko s turizmom, peneze so davali šaulam pa čednjakom, začnili so nücati nauve plinske, naftne pa atomske energije. Planerali so avtocesto od avstrijske grajnec pri Maribori do taljanske pri Novoj Gorici. Politika pa je nej dopistila vsega, vej je pa mejla eške itak najvekšo mauč v gospodarstvu.

Partijski »liberalizem« v Jugoslaviji se je končo z začetkom naftne krize (olajvál-ság) v svejti.

Voditeli rosaga so pá o vsejm odlaučali v gospodarstvu, tak je bilau konec reform. Nejso meli pravo kontrolo nad odavanjom, dosta so v državo nutvpelali pa samo malo vö. Jugoslavija je začnila na pausado djemati. V lejtaj 1977-1980 je gorvzela telko kredita, kak prva v trej desetlejtaj nej pa tak gratala eden najbolje dužni rosag na svejti. Dosta penez

so ranč nej v gospodarstvo nutdjali pa eške tisto so poslali v bole srmačke republike. Té so za en malo nej mogle dug povrnauti, tak se je rosag najšo skoro v bankroti (csöd). Bogati svejt je isko rešenje za naftno krizo, Jugoslavija pa se je v njau pogroznila. Rasla je inflacija, lidgé so nej meli delo, življenjski nivo ali standard je začno dojtiti. Med drügimi je ta kriza pripelala do toga, ka

je začno rosag vrazmo leteti. Nej pa je vse bilau v penezaj pa gospodarstvu. Po leti 1945 je slovenska kultura prišla v nauvo situacijo, vej so pa v federativnom rosagi republike dobile največ slobaudnosti pri šaulaj pa kulturi. Slovenija je mejla

Prvo avtocesto v Sloveniji (v Jugoslaviji) so prejkдали leta 1972 prauti maurdji med Vrhnikov ino Postojnov

dosta kulturni inštitucij pa drüstev, od šteri so ništerni gratali glavni: državni arhiv, državni radio ali Narodna in univerzitetna knjižnica. Té

Slovensko narodno gledališče Drama v Ljubljani je eške gnes pravi center slovenske kulture - v socialistični cajtaj so go večkrat obnavlali

so dobivali redne peneze od rosaga pa so oprvin dobili imé »slovenski« tö. V prvi lejtaj po bojni so stvaurili dosta srejdni pa visiki šaul. Vsikdar več je bilau mladine, štera se je po osnovnoj šauli dale včila. Istina, ka so v cajti prve petlejtke vekšo znamenje mele strokovne šaule (szakiskola) pa tehnične fakultete, ka so najbolje nücali pri industriji. Če rejsan je federalizacija do-

sta pomagala slovenskoj kulturi, je edna sama partija nej njala bole živo kulturo. Bilau je kak pri Sovjetaj: edna sama ideja, ostra cenzura, brezi polemike o oprejtji pitanjaj. Velalo je samo mišljenje glavni partijski ideologov. Od umetnikov (művészek) pa čednjakov so terdjali, aj svojo delo zglijajo z ideologijov marksizma-leninizma. Kritizerati so mogli kapitalistični sistem ino valiti socialističnoga. Nekda so se o važni pitanjaj pogučavali katoličanski, liberalni pa marksistični misleci, zdaj je prišla edna sama sürkasta farba. Najmenje mogaučnost so dobili krščanski intelektualci.

Pred bojnov so meli slovenski kulturniki dosta padašov v zahodni pa srejdneevropski rosagaj. Železna fijanka pa je po leti 1945 ta prijatelstva na nikoj djala. Sovjetska kultura je mejla svoje prste vseposedik: doj so obračali rusoška dela, kazali so rusoške filme, mujs se je bilau včiti rusoški. Z rusoške rejči so obrnauili učbenike, če so je domanji škonicke eške nej napisali.

Po svajüvanji z informbirom (1948) so se v kulturo povrnauila dela iz zahodne kulture. Bilau je konec cajtov, gda se je politika graubo nut v kulturo vmešavala. Komunistarge so nej več silili, liki so bili bole prefrigani. Kak

liki firme v gospodarstvu, so kulturne inštitucije pelali odbori (bizottságok). Člane od té pa je donk imenüvala politika, ka bi obranila svojo mišljenje.

Tistoga ipa so bili lidgé zvekšoga socialno gnaki pa so nej lagvo živeli. Zatok so se začnili brigati za kulturo. Mladi so se duže šaulali, tak so se leko več cajta spoznavali s kulturov. Drüštva pa drüge inštitucije so začnili stvardjati zvün velki varašov, v nauvi menjši centraj tö. Po menjši varašaj so grtüvale gimnazije, sledik pa eške srejdne strokovne šaule. Tak so v ta mesta prišli vöšaulani profesorje, šteri so povekšali kulturno paleto.

Menjša drüštva so tö mejla knjižnice, od drüge polovice petdeseti lejt pa so je začnile vöminjavati organizirane inštitucije, za štere so peneze davale občine. Tak so začnili kvalitetno literaturo šteti takši lidgé tö, šteri so zvün najvekši varašov živeli. Pri knjižnicaj so grtüvali domoznanski oddelki (honismere-ti részleg), šteri so ranč tak vekšali kulturno aktivnost.

V tom cajti so ništerni varši dobili gledališče ali radio, skoro vseposedik pa so oprli muzeje. Tistoga ipa je gratala na konci kedna nej samo nedela prausta, liki sobota tö. Držine so začnile kúpüvati svoje prve avtone, za vikende so se začnile voziti na izlete. Istina pa je, ka so vsikdar menje ojldi v kino, vej so pa doma že skoro vsi meli - televizor.

Tak je slovenska kultura gratala policentrična - nej je bilau več vse v Ljubljani pa Maribori, kulturne dobraute je leko slovensko lüstvo dosegnilo že v menjši regijski centraj ranč tak. Bili pa so že glasi, šteri so terdjali eške vekšo avtonomijo slovenskoj kulturi - če je mogauče, zvün vkúpnoa rosaga.

-dm-

Na Koroškem je fajn...

Državna slovenska samouprava je za člane Občnoga zbora in svoje sodelavce 14. julija organizirala ekskurzijo (tanulmányút) na slovensko Koroško. Zrankma rano smo se odpelali z busom z Gorenjoga Sinika prejk Maribora do Dravograda. Gda smo cūj k Dravi prišli med plamine, že je začnilo ladno grtūvati pa dež titi. V Dravogradi je gor na bus staupila vodička Jerneja, štera nam je cejlo paut pripovedala o Koroški pa nas ništerne domanje reči navčila (kak »grumpi« - cverki).

Najoprvm smo se odpelali v ves Dolga Brda pri Prevaljah in poglednili Povhov mlin. Pauleg mlina raste žito, pšenica, dina itd., v mlini pa sildje pa melo nutpokažejo, aj mlajši vidijo, kak kaj

li prejk nizki dveri, ka se v mlini krū dela in se globko

pa djabočni mošt. Na Dravi pri vesi Gortina so

nik je pod za krmo, senau.) Una je živelja v varaši, depa lūbezen go je pripelala v ves in je gratala »paverkinja«. Ž m e t n o delo gi nej trbej delati, ka mašine majo, tri krave pa tri koze. Zvekšoga se spravla ta s sadjarstvom. Pa linke, likere pa zdrave zrejzance in druge fele

ranca (Lovra Kuharja) nad vesjauv Kotlje. Dosta knjig je napiso, najbolje erična pa je njegva novela Solzice (skuze, Majkejklinge – Gyöngyvirágok). Gda je mali pojbiček biu, je mogo krave pasti v lesej, v globkoj djami, štera se je zvala Pekel. Depa tam so rasli najlepši majkejklinge (djauklíce). Fejst se je tam bojo, dostakrat je djauko za toga volo, ka more tá gnati. Gnauk je čūu, ka bi mati rada nesla v cerkev majkejkline. Zrankma rano, gda je eške kmica bila, je v veukom straji odišo v Pekel pa je nábro en pūšeu majkejklínov. Gda se je postavo pred mater s solzicami (skuzami), so bödvöma tekle solze (skuze) z oči.

V ednom dnevi smo dosta lejpoga vidli, nauvoga se

Sflosari in vodička Jerneja (drūga z lejve)

moramo pokloniti krūji. V fūži so v kaslini meli sranjeno molitvene knige, vrastvo,

nas že čakali »flosarji-splavarji« (faúsztatók, tutajosok) s harmonikov, »flosarske frajle« pa so palinko, krū pa sau ponūjale. Na splavi (tutaj) se leko na gnauk pela 60 lūdi. Vozili smo se dvej vōri, depa nam je nej dugi cajt biu. Flosarski gazda Anton Gosteničnik in flosar Miha (Marjan Dreisinger) sta igrala s fudašom vred pa se hejcala cejlo paut. »Flos« je trbej ravnati naprej in ozajek s trejmi veslami (lopatami). Od nas je Laci Nemeš tō pomago ravnati. Na slejdnje so ga okrstili, z lopatov je daubo po riti pa so ma prejk glave en škaŕ Dravine vode vlejali. Krstni list svedoči, ka aucigamau leko nutstaupi med koroške flosarje.

V turistični vesi Šentanel pri Dvornikovi smo leko spoznali Eriko Mubi in Damjana Smolaka, šteriva sta se spoznala in gvinila na resničnostnem šovu (valóságshow) slovenske televizije »Ljubezen na seniku« leta 2012 pa sta se oženila. Režiser oddaje je biu iz Budimpešte, tak sta dva mladija prišla v Budimpešto za par dni. Fejst sta se čūdivala in radiva bila, gda sta zvedela, ka gesteta dva Senika na Madžarskom. (Se-

sūjo testau odavata. Mata pa muzej tō s starimi pavarskimi škeri, mašini, posaudami

Gospaud Naveršnik pred kaslinom mlinara

Laci Nemeš je tō pomago ravnati

vōgleda. V več kak 150 lejt starom mlini so trgé kamli, mlinisko kolau pa ženē voda. V mlinarsko ižo smo staupi-

palinko in peneze. Na paudi smo pa dobili domanjo gūžno: rženi krū, cverkovi žir, domanjo salamo, škipke

Peč v Vorancovoj iži

Erika in Damjan Smolak v Šentaneli

in pohištvom. Den na Koroškom smo končali pri rojstnoj iži slovenskoga pisatelja Prežihovega Vo-

navčili, spoznali nauve reči s koroškoga in knjižnoga slovenskoga gezika.

Marija Kozar

SPORED SLOVENSkih TELEVIZIJSKIH PROGRAMOV

**OD 28. JULIJA
DO 3. AVGUSTA**

PETEK, 28.07.2017, I. spored TVS

5.50 Poletna scena, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.00 Vikend paket, 10.30 Moji, tvoji, najini, družinska nadaljevanka, 11.10 Moj pogled na znanost: Prof.dr. Marko Mikuž, dokumentarna oddaja, 11.45 Kraji in običaji: Začarana Benečija - Podobe prostora, oddaja TV Koper-Capodistria, 12.20 Nagelj, japonska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Karmen Pečar, Simfoniki RTVS in Sian Edwards (A. Dvořák, N. Paganini, 14.25 K2, dokumentarni film, 15.20 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.55 Umetnost igre: Hommage Tomažu Pandurju, 16.30 Poletna scena, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Slovenski magazin, 17.55 Novice, 18.00 Infodrom, poletje 2017, 18.10 Puja Pepa: Računalnik dedija Puja, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Prifarci Sloveniji, 21.25 Slovenska polka 2016, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.10 Metropolis, nemški film, 1.35 Dnevnik Slovencev v Italiji, 2.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.55 Info-kanal

PETEK, 28.07.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.35 Slovenski vodni krog: Rižana, dokumentarna nanizanka, 9.15 Dobro jutro, poletni izbor, 11.35 Prislunhimo tišini: Medicina in tehnologija v koraku z gluho, izobraževalna oddaja, 12.05 Dober dan: Družinsko drevo, 13.00 Bleščica, oddaja o modi, 13.50 Bučke, satirično informativna oddaja, 14.20 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 15.00 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 15.35 Tour - ura resnice, 3. del, 16.45 Migaj raje z nami, oddaja za razgibano življenje, 17.25 Plavanje - svetovno prvenstvo, 20.00 Ogenj v strehi, francosko-marški film, 21.35 Kdo bi vedel, zabavni kviz, 22.50 Polnočni klub: Vodi me pot v daljavo, 0.05 Moveknowlegment, koncert, 1.25 Glasbeni spoti, 2.30 Plavanje - svetovno prvenstvo, 4.00 Zabavni kanal, 5.15 Glasbeni spoti

SOBOTA, 29.07.2017, I. spored TVS

5.50 Poletna scena, Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 10.40 Dosje: Zločin, ki ne zastara, 11.55 Tednik, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.50 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 14.15 Ambienti, 15.00 Človeško veselje: Zakaj obstajamo, angleška dokumentarna serija, 15.55 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek: Milena Zupančič, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Oblikovanje vrtov: Zelene stene, 17.45 Taks, kviz z Jožetom, 18.00 Pregreha brez greha, kuharska oddaja, 18.35 Ozare, 18.40 Kalimero: Duh, risanka, 19.00 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 20.05 Marina, belgijsko-italijanski film, 22.05 Poročila, Šport, Vreme, 22.35 Poletna scena, 22.55 Slepe stene - ljubezen v virtualni dobi, koprodukcijski film, 0.30 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.55 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 1.50 Info-kanal

SOBOTA, 29.07.2017, II. spored TVS

6.30 10 domačih, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.15 Kraji in običaji: Začarana Benečija - Podobe prostora, oddaja TV Koper-Capodistria, 10.00 10 domačih, 10.45 Nagelj, japonska nadaljevanka, 12.10 Bleščica, oddaja o modi, 13.00 Zakleta bajta, družinska komedija z zvočnim opisom za slepe in slabovidne, 14.30 Presenečenja, 15.35 Shana, glasba volka, kanadsko-švicarski film, 17.25 Plavanje - svetovno prvenstvo, 20.15 Poletni koncert iz Schönbrunn 2017, 21.55 Zvezdana: Na tesnobi, 22.30 Vse je mogoče, 23.55 Koncert ob 20. obletnici delovanja skupine Nude, 1.30 Glasbeni spoti, 2.35 Plavanje - svetovno prvenstvo, 4.05 Zabavni kanal, 5.50 Glasbeni spoti

NEDELJA, 30.07.2017, I. spored TVS

6.35 Poletna scena, 7.00 Živ žav, otroški program, 9.55 Govoreči Tom in prijatelji: Prijazna pomoč uporabnikom, risanka, 10.10 Nabriti detektiv: V domu za starostnike, nemška otroška nanizanka, 10.50 Ozare, 10.55 10 let novomeške škofije, dokumentarna oddaja, 12.00 Ljudje in zemlja, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Prifarci Sloveniji, 14.45 Slovenska polka 2016, 15.15 Poštna kočija, ameriški film, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Kdo bi vedel, zabavni kviz, 18.40 Dinotačke: Kar je odgovarjalo, risanka, 19.00 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.00 Modna hiša Velvet (II.): Dvanajsta noč, španska nadaljevanka, 21.25 Intervju: dr. Marko Juhant, 22.10 Poročil, Šport, Vreme, 22.40 Poletna scena, 23.05 Presladko življenje, češki dokumentarni film, 0.25 I. Kovač - S. Podgoršek: Vašava / Vashava, eksperimentalni plesni film En-Knap, 0.55 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.20 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 2.15 Info-kanal

NEDELJA, 30.07.2017, II. spored TVS

7.00 39. mednarodni folklorni festival Beltinci: Le plesat me pelji, 8.20 Oblikovanje vrtov: Zelene stene, 8.45 Pregreha brez greha, kuharska oddaja, 9.30 Nagelj, japonska nadaljevanka, 11.30 Polka film: O glasbi, klobasah in Slovencih v Ameriki, dokumentarni film, 13.00 Ljubezen popoldne, ameriški film, 15.05 Zvezdana: Ranljiva, 16.00 Derren Brown: Poskusi: Krivda, 16.45 Avtomobilnost, 17.25 Plavanje - svetovno prvenstvo, 20.15 Žrebanje Lota, 20.20 Mož, ki je rešil Louvre, francoska dokumentarna oddaja, 21.20 Inside - Offside: V zaledju predsodkov: Jej, spi, jej, dokumentarna oddaja, 21.45 Pogrešana, francoska nadaljevanka, 22.30 Anno Domini, ameriška nadaljevanka, 23.15 Glasbeni spoti, 0.20 Plavanje - svetovno prvenstvo, 1.55 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

PONEDELJEK, 31.07.2017, I. spored TVS

5.50 Poletna scena, Utrip, 6.25 Zrcalo tedna, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.00 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 10.35 Moji, tvoji, najini, družinska nadaljevanka, 11.15 10 domačih, 12.05 Pregreha brez greha, kuharska oddaja, 12.35 Nagelj, japonska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Grapa, dokumentarni film, 15.00 Dober dan, Koroška, 15.30 Fircologi: O odpičenih frizurah, haskijih in beatboxu, mozaična oddaja za otroke, 15.55 Muzikajeto: Japonska glasba, 16.30 Poletna scena, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Adrenalinci: Plezanje, dokumentarna serija o mladostnikih, 17.55 Novice, 18.00 Govoreči Tom in prijatelji: Odločni program, risanka, 18.10 Vila Mila: Kritika, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Peš po Himalaji, popotniška oddaja, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.10 Zločini v Walesu (II.), angleška miniserija, 0.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.15 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.05 Info-kanal

PONEDELJEK, 31.07.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.50 Slovenski vodni krog: Nadiža, dokumentarna nanizanka, 9.30 Dobro jutro, poletni izbor, 11.30 Dober dan: Kuharski dvoboj, 12.10 Nina Pušlar s spremljevalno skupino in gosti, koncert, 13.25 Ljudje in zemlja, 14.30 Polnočni klub: Vodi me pot v daljavo, 16.00 Voyager 127AU/dr. Anton Mavretič, dokumentarni film, 16.50 Avtomobilnost, 17.35 Pregreha brez greha, kuharska oddaja, 18.00 Bela sužnja, kolumbijska nadaljevanka, 18.50 Otroški program: Op! 20.00 Derren Brown: Poskusi: Skrivnost sreče, 20.50 Kjer bom doma (II.): Kaj ti govori srce, avstralska nadaljevanka, 21.45 Znoritel!, švedska dokumentarna oddaja, 23.10 Večer z lutkami: Cimer, razvedrilna oddaja, 0.00 Glasbeni spoti, 1.10 Zabavni kanal, 5.20 Glasbeni spoti

TOREK, 01.08.2017, I. spored TVS

5.30 Poletna scena, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.00 Slovenski pozdrav - Lušno je bilo! 10.35 Moji, tvoji, najini, družinska nadaljevanka, 11.10 10 let novomeške škofije, dokumentarna oddaja, 12.00 Operne arije: Basbaritonist Marcos Fink, 12.25 Čudovita Japonska, japonska serija, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Čez planke, 14.35 Oblikovanje vrtov, 15.00 Potepanja - Barangolások: A föld alatt Budapest és a Pilis/Budimpešta pod zemljo in Pilis, oddaja TV Lendava, 15.45 Otroški program: Op! 16.30 Poletna scena, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Kulturni vrhovi, dok. oddaja, 17.55 Novice, 18.00 Utrinek, izobraževalno-svetovalna oddaja, 18.05 Poldi: Dan, ko so bile note nagajive, risanka, 18.10 Niko: Markov vodnjak, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Durrellovi (I.), angleška nadaljevanka, 20.55 Aljažev stolp: »Ta pleh ima dušo«, dokumentarni film, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.10 Pričevalci: Jelka Mrak Dolinar, dokumentarna oddaja, 1.10 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.35 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.30 Info-kanal

TOREK, 01.08.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.45 Slovenski vodni krog: Sotla, dokumentarna nanizanka, 9.30 Dobro jutro, poletni izbor, 11.45 Bela sužnja, kolumbijska nadaljevanka, 12.45 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek: Milena Zupančič, 13.55 Dober dan: Kuharski dvoboj, 14.45 Rok'n'Band, posnetek koncerta, 16.35 Ruska kapelica - elegija pod Vrščem, dokumentarni film z zvočnim opisom za slepe in slabovidne, 17.45 Čarokuhinja pri atu: Bela krajina, 18.00 Bela sužnja, kolumbijska nadaljevanka, 18.50 Otroški program: Op! 20.00 Biološka utvara - ekološka se-

rijska pridelava, nemška dokumentarna oddaja, 20.55 Kjer bom doma (II.): Duhovi božične preteklosti, avstralska nadaljevanka, 21.45 Čas za Manco Košir: Požrešnost, 22.40 Skrivnosti Brokenwooda (II.), novozelandska mini-serija, 0.10 Glasbeni spoti, 1.10 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

SREDA, 02.08.2017, I. spored TVS

5.30 Poletna scena, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.15 Slovenski pozdrav - Jesenska turneja, 10.55 Moji, tvoji, najini, družinska nadaljevanka, 11.40 17. mednarodni festival ustnih harmonik, 12.25 Čudovita Japonska: prefektura Ivate: Potep po severnem kraku proge Sanriku, japonska nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Intervju: dr. Marko Juhant, 14.20 Kulturni vrhovi: Kum, dokumentarna oddaja, 15.00 Pod drobnogledom - Nagytó alatt: Agyelszívás/Beg možganov, oddaja TV Lendava, 15.40 Male sive celice: OŠ Beltinci in OŠ Antona Ingoliča Spodnja Polskava, kviz, 16.30 Poletna scena, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Zapeljevanje pogleda: Jure Zadnikar in Žiga Okorn, dokumentarna oddaja, 17.55 Novice, 18.00 Utrinek: Aplikacija, izobraževalno-svetovalna oddaja, 18.05 Čarli in Lola: Pač ne maram pajkov, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Film tedna: Osem baskovskih priimkov, špansko-baskovski film, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.10 Goli med volkovi, nemški film, 0.55 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.20 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.15 Info-kanal

SREDA, 02.08.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.35 Slovenski vodni krog: Nevljica, dokumentarna nanizanka, 9.00 Dobro jutro, poletni izbor, 11.00 10 domačih, 11.30 Bela sužnja, kolumbijska nadaljevanka, 12.15 Dober dan: Idealni zet, 13.10 Dan D - koncert DNA D, dokumentarni film, 14.25 Večer z lutkami: Cimer, razvedrilna oddaja, 15.25 Zborovski BUM 2017, oddaja TV Maribor, 16.50 Čas za Manco Košir: Požrešnost, 18.00 Bela sužnja, kolumbijska nadaljevanka, 18.50 Otroški program: Op! 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Pogled v arhivsko knjigo: Big band RTV Slovenija, glasbena dokumentarna oddaja, 20.55 Kjer bom doma (II.), avstralska nadaljevanka, 21.45 Rojeni v Siriji, špansko-danska dokumentarna oddaja, 22.45 Lučaj od Sirije, ameriška dokumentarna oddaja, 23.20 Presenečenja, 0.10 Glasbeni spoti, 1.10 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

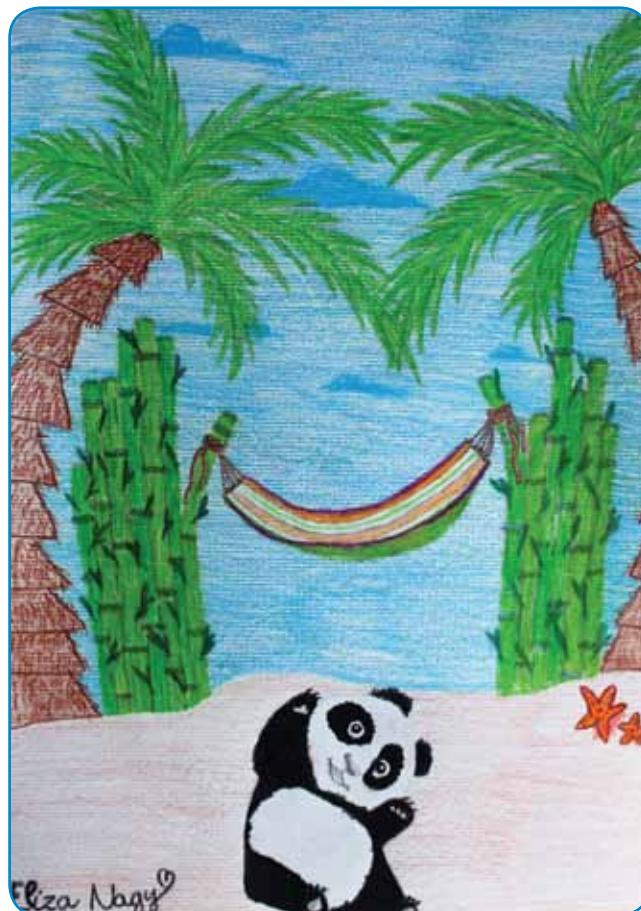
ČETRTEK, 03.08.2017, I. spored TVS

5.30 Poletna scena, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.00 Vikend paket, 10.30 Moji, tvoji, najini, družinska nadaljevanka, 11.05 Zapeljevanje pogleda: Jure Zadnikar in Žiga Okorn, dokumentarna oddaja, 11.55 Ambienti, 12.25 Čudovita Japonska: prefektura Ivate: Sprehod po Ohasami in Ivaizumiju, japonska nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Aljažev stolp: »Ta pleh ima dušo«, dokumentarni film, 14.30 Slovenski utrinki, oddaja madžarske TV, 15.00 Moj gost/Moja gostja - Vendégem: Czúgh János, oddaja TV Lendava, 15.40 Peš po Himalaji, popotniška oddaja, 16.30 Poletna scena, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Moj pogled na znanost: Prof.dr. Marina Dermastia, dokumentarna oddaja, 17.55 Novice, 18.00 Utrinek - zgodbe priseljenec: Ahmed in Banan, izobraževalno-svetovalna oddaja, 18.05 Zu: Zabavna noč čarovnic, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Sam okoli sveta, francoski film, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.10 Iz pozabe, angleška miniserija, 0.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.10 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.05 Info-kanal

ČETRTEK, 03.08.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.30 Slovenski vodni krog: Bača, dokumentarna nanizanka, 9.15 Dobro jutro, poletni izbor, 11.20 Bela sužnja, kolumbijska nadaljevanka, 12.15 Čarokuhinja pri atu: Posavje, 12.45 Slovenski magazin, 13.30 Dober dan: Pripravljamo zdrave pizze 14.25 Tujec v mestu: Slavko Grum, dokumentarni film, 15.20 Novi rock, 16.50 Dosje: Zločin, ki ne zastara, 18.00 Bela sužnja, kolumbijska nadaljevanka, 18.45 Otroški program: Op! 20.00 Bazaruto, dugongova dežela: zgodba o preživetju, francoska dokumentarna oddaja, 20.55 Kjer bom doma (II.), avstralska nadaljevanka, 21.45 Žena, mož in nepridipravi, angleška nadaljevanka, 22.40 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek: Jurij Zrnec, 23.30 Bučke, satirično informativna oddaja, 23.55 Slovenska jazz scena, 0.40 Glasbeni spoti, 1.40 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

ZMAGOVALCI LIKOVNEGA NATEČAJA NA JEZIKOVNIH POČITNICAH

Eliza - prvo mesto,

Samuel - drugo mesto,

Csenge - tretje mesto;

RADIO MONOŠTER

9970 Szentgotthárd, Gárdonyi u.1.

info@radiomonoster.hu

Tel/Fax: +36-94-554-126

Szentgotthárd / MONOŠTER 106.6 MHz

Felsőszölnök / Gornji Senik 97.7 MHz

Vsak dan / Naponta : 12.00-16.00

www.radiomonoster.hu

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnök

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobot; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Ministrstvo za človeške vire (EMMI), Zveza
Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB

